

Se več odmerjanja v načrtu - Rusi v predmestju Harkova

NADALJNE VRSTE ŽIVIL ZNAJO PRITI NA KARTE

Poljedelski departament napoveduje, da se bodo zaradi visokih zahtev za vojaštvo in lend-lease morali civilisti najbrž omejiti pri uživanju raznih živil.

Washington, D. C. — Med tem, ko se dežela pripravlja na odmerjanje konzerviranega sadja in zelenjav, kar bo stopilo v veljavo s 1. marcem, pa se izraža napoved iz vladnih krogov, da ta živila najbrž ne bodo zadnja, ki se bodo postavila na karte, marveč, da se bodo morali civilisti omejiti tudi pri raznih drugih živilih.

Ta napoved se je izrekla zadnji ponedeljek iz poljedelskega departamenta in v njej se omejuje, da bodo vojaške in lend-lease potrebe v 1943 mnogo višje kakor so bile lani in, da se bodo morali torej civilisti omejiti, da se zadosti nabavam v to svrhu. Kakor se računa, bo šla približno ena četrtnina vseh živilskih pridelkov za vojaštvo in lend-lease.

Poljedelski departament je na delu, da pospeši letošnjo produkcijo ter jo privede na tako višino, kakoršne ni ta dosegla niti ob časih najboljših letine. Kljub tej pričakovani obilnosti pa bodo morali zaradi vojnih zahtev znižati civilisti svoje uživanje na višino predvojne dobe. Vendar pa kljub temu ni nevarnosti, da bi nastalo kakor stradanje, kajti, kakor se departament izraža, bo vedno dovolj živil na razpolago, da bodo zadostovala za vzdrževanje zdravstvenega standarda; morda pride v tem oziru do kakih malih izjem. Da se pa to doseže, se bodo morala živila razdeljevati enakomerno med vse, in to bo mogoče le potem prostovoljne delitve z drugimi, ali pa potem prisilnega odmerjanja na karte. Med tistimi malimi izjemami, ki jih utesne primanjkovati, so živila, katera vsebujejo apnenec.

IZGUBE V POMORSKI BITKI

Japonci izgubili 15 ladij, ameriška mornarica dve.

Washington, D. C. — Tekom divje bitke, ki se je pred kratkim vršila v zraku nad morjem pri Salomonovem otočju, je bilo potopljenih 12 japonskih ladij, a občutno, da mnogo manjšo škodo je doživela tudi ameriška mornarica; izgubila je namreč dve ladiji, katerih ena je bila težka križarka "Chicago". Objavo o tej bitki je izdalo mornariško poveljstvo ta terek, ki je omenilo, da se je bitka pričela 29. januarja ter je trajala teden dni.

VLADA BO KONTROLIRALA UVOZ ČAJA

Washington, D. C. — Poljedelski departament je v ponedeljek objavil, da je bila določena samo ena korporacija, namreč Commodity Credit Corp., ki bo lahko kupovala čaj v inozemstvu za uvoz v Zed. države. Vlada bo nato določila, katere tvrdke bodo razpečavale čaj.

MRZLI VAL POSEGEL NA VZHOD

Mrzlo vreme, ki je držalo zadnje dni v osrednjem zapadu temperaturo okrog ničle, je posleglo tudi v vzhodne države, in sicer še bolj občutno. V Bostonu, Mass., so imeli 14 pod ničlo, v Lake Titus, N. Y., pa celo 48 stopinj pod ničlo.

NAVODILA GLEDE DOHODNINSKEGA DAVKA

Pri prijavi dohodkov na davčni tiskovini je važno, da starši vključijo med svoje obdavčljive dohodke tudi zaslužek svojih mladoletnih otrok. Starši so namreč upravičeni do teh dohodkov in so torej dolžni tudi plačati davek od njih. Izjema je le v slučaju, da otrok na podlagi kakega državnega zakona ne stoji več pod varstvom staršev. Različne države imajo različne zakone glede polnoletnosti otrok; v nekaterih postanejo fantje in dekleta polnoletni z 21. letom, v drugih dosežejo dekleta to dobo že z 18. letom. — Ako pa je mladoletni otrok osamosvojen od staršev po zakonih svoje države, potem mora sam izpolniti svojo davčno tiskovino in plačati davek. Ako pa starši tudi v tem slučaju prispevajo glavni del k preživljanju otroka, potem so upravičeni da zanj odštejejo \$350.

VLADA MOLČI GLEDE NADŠKOFA

Washington, D. C. — Med konferenco s časnikarji je bil državni tajnik Hull zadnji ponedeljek vprašan za podrobnejša pojasnila glede potovanja newyorškega nadškofa Spellmana v Evropo, zlasti glede tega, ali so Zed. države poskrbele za varni prehod nadškofa skozi Italijo v Vatikan. Hull pa se je izognil odgovoru in dejal, da lahko samo toliko pove, da je bila vlada obveščena o nadškofovem potovanju.

MORDA PA JE BILA LE POMOTA

Ashland, Me. — Te dni je prejel neki John W. Keene od nabornega urada poziv, naj se priklasi za vojaški zdravniški pregled. Ker pa je mož star že 90 let in povrh zadnjih 16 let slep, se sumi, da je morala naborna komisija morda vendarle napraviti pomoto.

TUDI NA JUGU NEMCI SE BOLJ STISNjeni

Za Harkov se bijejo zadnji boji. — Nemci pripravljajo narod na njega padec in mu dopovedujejo, da mesto ni bilo posebne strateške važnosti. — 250.000 nemških vojakov v pasti.

KRATKE VESTI

— London, Anglija — Po berlinskem radio se je v ponedeljek objavilo poročilo, da je vlada v Vichyu odločila, uvesti v Franciji prisilno delo. Sprejela je baje tozadevni odlok za veljavo dveh let.

— Detroit, Mich. — Volilci tukajšnjega mesta so zadnji ponedeljek odobrili odločitev mestnega sveta, po katerem se ima obdržati stalno v veljavi vzhodni vojni čas. Državna zakonodaja je dala mestom na razpolago, da si lahko izberejo čas, ki ga želijo.

— London, Anglija. — Minister za informacije se je izrazil v ponedeljek napram časnikarjem, da bo cenzura veljala v Angliji le za časa vojne, na kar, da bo izginila takorekoč "čez noč".

"PRIČE JEHOVE" PONOVO V OBRAVNAVI

Washington, D. C. — Vrhovno sodišče Zed. držav je zadnji ponedeljek odločilo, da se bo ponovno bavilo s slučajem verske sekte Prič Jehove in z odlokom, ki ga je izreklo zadnje polletje in ki je bil neugoden za to versko sekte. Tedaj je šlo za slučaj, ko so bili štirje člani te sekte aretirani, ker so brez mestnega dovoljenja prodajali nekje na jugu svojo versko literaturo, in sodišča raznih držav so potrdila njih obsodbo, na kar je pristalo k njej še vrhovno sodišče. S tem pa zadeva ni zapala, marveč so razne organizacije dvignile protest, kajti v tem slučaju ni šlo za Priče Jehove kot take, marveč sploh za ustavne pravice svobode religije in tiska; ako bi namreč obveljala omenjena obsodba, bi lokalne oblasti lahko na enak način zadušile gibanje vsake verske sekte in obenem tudi svobodni tisk kontrolirale. Pritisk teh organizacij je bil tako močan, da je zdaj vrhovno sodišče odločilo, da bo slučaj še enkrat obravnavalo.

Moskva, Rusija. — Skorajšnji padec ukrajinskega mesta Harkova se je s še večjo gotovostjo pričakoval ta terek, ko so ruske šete prodrle že v njega zunanja predmestja.

Objava o tem se je slišala po nemškem radio samem in v njej se je iz Berlina povdarjalo, da se bijejo pred Harkovim zadnji boji. Naziji so po radio tudi že pričeli pripravljati nemški narod na padec tega mesta. Dopovedovati so namreč začeli poslušalcem, da izguba Harkova ne bo posebne važnosti, češ, da je bila njega strateška vrednost le druge vrste. V resnici pa je znano, da je bilo to mesto pomembna nemška baza in središče, od koder so se razpošiljale zaloge preko cele južne fronte.

Enako se tudi na jugu čimdalje bolj bliža velik poraz za nazijske sile. Rusi so namreč še bolj zožili past, v kateri se nahaja kakega četrt milijona nemških vojakov na ozemlju zapadno od Rostova. To vojaštvo ima zdaj za svoj umik še samo navadna pota na razpolago, kajti Rusi so zasedli del zadnje železniške proge.

hove kot take, marveč sploh za ustavne pravice svobode religije in tiska; ako bi namreč obveljala omenjena obsodba, bi lokalne oblasti lahko na enak način zadušile gibanje vsake verske sekte in obenem tudi svobodni tisk kontrolirale. Pritisk teh organizacij je bil tako močan, da je zdaj vrhovno sodišče odločilo, da bo slučaj še enkrat obravnavalo.

VESTI O DOMOVINI

V sedanjih okolnostih poteče pol leta, preden moremo dobiti malo bolj podrobna poročila o naših krajih iz domačih virov. — Danes priobčujemo, kaj so delali Italijani v Beli Krajini, kam so poslali internirance iz Slovenije, in drugo.

Iz Bele Krajine

(Podtalno poročilo iz Slovenije v izvirnem besedilu, z dne 16. avgusta 1942):

Italijani se držijo le v Črnomlju in Metliki, dočim so 3 km ven iz Črnomlja že partizani. Promet po vseh glavnih cestah je zaprt, le italijanske partizole je od časa do časa videti na njih.

Vse učitelstvo meščanske šole in ljudskih šol je aretirano. Italijani jih drže zaprte deloma v Črnomlju deloma v Metliki. Med zaprtimi v Črnomlju so tudi ravnatelj meščanske šole Strbenk ter profesorja Kos in Presl.

Dne 6. julija so Italijani obkolili vas Gradac, ter pobrali kmetom vso živino za vojsko. V Starem Trgu so Italijani zažgali 6 hiš ter porušili več gospodarskih poslopj. Pogorela je tudi Kovača vas.

V bližini Starega Trga so se vršili večji boji. Italijani so imeli okrog 60 mrtvih in ranjenih, vendar so se partizani morali umakniti.

Vršila se je tudi bitka za železniški viadukt Otovac. Italijani so imeli 2 mrtva in nekaj ranjenih.

Italijani požgejo in razrušijo vse hiše ako ugotove, da je kdo svojcev med partizani.

V Sardiniji je interniranih 18.000 Slovencev

("Bazovica" št. 5. z dne 20 dec. 1942)

Poročila iz Ljubljane naglašajo, da je bilo iz Ljubljanske pokrajine odpeljanih v notranjost Italije nad 30.000 Slovencev. Nekaj časa so jih držali po nekaj tisoč v Furlaniji in Julijski Krajini, zlasti na Tolminskem in Bovškem. V zadnjem času pa so vsa taborišča izpraznili in Slovence odpeljali največ v Sardinijo.

Tu so naši ljudje internirani po najbolj primitivnih taboriščih, kjer stradajo in zmrzujejo. Večina mofa na prislino delo. Tudi po drugih krajih Italije je vse polno Slovencev. Do oktobra meseca letošnjega leta niso smeli ničesar pisati domov in tudi z doma niso dobivali nikake pošte. Sedaj prejema po kako dopisnico.

Slovenski vojak v Rusiji

Moskovski radio je sporočil, da so na ruski fronti Rusi ujeli med številnimi italijanskimi ujetniki tudi precejšnje število Slovencev iz Primorske, zlasti iz okolice Bovca, Kobarida in Idrije. Ti slovenski ujetniki so takoj zaprosili ruske vojaške oblasti, da jih kot prostovoljce uvrstijo v rusko armado. Slovenski vojak, ki so bili ujeti od Rusov, so po veliki večini pripadali alpskim edincem.

Izpred vojaškega sodišča

(Posneto iz ljubljanskega "Jutra" z dne 25. sept. 1942 v izvirnem besedilu.)

Vojaško sodišče vojnega ozemlja, odsek Ljubljana, je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti:

1. KOVAČU ANTONU, sinu pok. Alojzija in Slabčak Neže, roj. 23. II. 1916 v Ljubljani, na begu;

2. KOŠAKU JOSIPU, sinu Franceta in Klavžar Marije, roj. v Št. Vidu 18. X. 1914, na begu in

3. KOVAČU BOŽIDARJU, sinu pok. Alojzija in Slabčak Neže, roj. 14. IV. 1921 v Ljubljani, na begu;

obtoženim:

a) zločina po čl. 4. Ducejevega razglasa z dne 3. X. 1941, ker so v Ljubljani v nedoločnem času l. 1942, sodelovali in še vedno sodelujejo pri prevratni združbi, ki ima namen, nasilno spremeniti politično in socialno ureditev v državi;

b) zločina po čl. 16. Ducejevega razglasa z dne 3. X. 1941, ker so v omenjenih časovnih in krajevnih okoliščinah sodelovali in še vedno sodelujejo pri oboroženi četi, ustanovljeni z namenom, da izvršujejo zločine proti državnim osebnostim;

c) zločina po čl. 5. Ducejevega razglasa z dne 3. X. 1941, ker so v omenjenih časovnih in krajevnih okoliščinah vršili propagando za nasilno spremembo politične, gospodarske in socialne ureditve v državi;

d) zločina po čl. 2 Ducejevega razglasa z dne 24. X. 1941, ker so bili v navedenih časovnih in krajevnih okoliščinah v posesti orožja in streliva brez dovoljenja pristojne oblasti.

Iz teh razlogov izreka sodišče, po členih zakona Kovača Antona, Košaka Josipa in Kovača Božidarja za krive zločinov sodelovanja v prevratni združbi in oboroženi četi ter jih kot take obsoja v doživetno ječo, za trajno prepoved javnih služb in zakoniti preklık, kakor tudi enkratno objavo sodbe v listih "Il Piccolo" v Triesteju in "Jutru" v Ljubljani.

Ljubljana, 17. sept. 1942.

Iz Gorenjske

(Podtalno poročilo iz Slovenije v izvirnem besedilu).

Krašna: Poročali smo že, da je bila požgana vas Krašna, ki leži ob glavni cesti proti Trojanam. Sedaj smo dobili dodatno poročilo, da je dne 7. julija v bližini te vasi bil ubit od partizanov nemški policist, ko se je peljal na motorju. Nemci so nato vas požgali, vse moške pobili, ženske in otroke pa odselili.

Poročajte takoj o vseh dogodkih v "A. S.", ki se dogode v vaši naselbini!

PRIPRAVLJATI SE ZAČEL NOV DAVČNI PREDLOG

Washington, D. C. — Poslanški odbor za sredstva je zadnji ponedeljek končal zasliševanje raznih prominentnih osebnosti in izvedencev glede njih mnenja o davčnih predlogih, ki so bili doslej stavljeni, in takoj tudi pričel sestavljati nov predlog, o katerem se upa, da bo dogotovljen tekom tega tedna. Kakor se zdi, ne bo ta novi predlog soglašal v podrobnostih z nobenim, doslej stavljenim priporočilom, marveč utegne iti nekako srednjo pot. Največji spor je glede tega, ali naj se davki za lanske dohodke sploh odpustijo, ali ne. Njih polna odprava se priporoča v takozvanem Rumlovem načrtu, v katerem se svetuje, naj se prično pobirati letošnji davki sproti ob plač, in sicer za dohodke letošnjega leta. Najhujši nasprotnik tega priporočila je zakladniški departament; ta

se sicer strinja s sistemom plačevanja sproti, vendar pa pravi, da bi ne bilo pravično, ako bi se lanski davki pozabili. Tako se je izrazil v ponedeljek eden zakladniškega osobja, da bi bili s to odpustitvijo prizadejti mali davkoplačevalci, češ, da bi se višji znesek, ki se mora letos nakolektati na davkih, naložil predvsem na njih ramena, kajti višji dohodki so itak že visoko obdavčeni. Bogatašem, ki bi lahko plačali lanske davke istočasno z letošnjimi, pa bi se ti enostavno odpustili. Kakih 10 milijard dolarjev bi vlada na ta način izgubila, je dejal.

Istočasno pa se izraža ponovno opozorilo iz zakladniškega tajništva, da se mora prvi obrok na davke iz dohodkov lanskega leta poravnati brezpogojno do 15. marca, ne glede na to, kaj ukrepa kongres.

MALI KORAK, KI BI BIL USODEN

Slika kaže, kako prikrite nevarnosti so prežale na britansko armado v severni Afriki. Rommelova armada je posula tla s minami, da je ovirala zasledovanje Britancev, in na sliki se vidi, kako lahko bi vojakova noga sprožila tako mino. Britanci so morali te nevarnosti odstraniti, predno so mogli napredovati

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisni važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

BREZ NASLOVA

V Chicagi se razvija volilna borba. Župana bomo volili, mestne zastopnike aldermane in razne druge mestne uradnike. Biti župan blizu štirin milijonskega mesta ni mala reč. Mnogi politični preroki se potegujejo za županski stolec, na katerega bi se radi vsedli. Zdaj sedi na njem župan Kelly, ki ponovno kandidira in kakor zgleđa bo najbrže sedel na njem še prihodnja štiri leta, če mu je odločena toliko življenja. Irci so odločni in trdi v politiki. Nekoč je zapisal neki humorist, da so v Ameriki Irci vključeni z vsemi pravicami na županske službe in na službe policijskih načelnikov. Marsikje je res tako po ameriških mestih.

Slovanski volilci reprezentirajo marsikje v tej deželi odločujočo večino. Lahko bi tudi odločevali. Ali odločujejo? Malo kedar in malo kje. Zakaj? Manjka jim potrebne kvalifikacije zato in glavna kvalifikacija vsakega naroda je, če hoče uspevati — sloga. Nekoč je neki češki političar pojasnjeval za časa Čermakovega županovanja v Chicagi, kako Irci volijo. Ireci volijo samo Irci. Vsaj večina tako dela. Ko dobi strankino listo, naredi križ pred irskimi imeni, za druge se ne zmeni. Ampak druge pa uče drugače. Tako le trobijo le — Volite celotno strankino listo, ne spustite niti enega. Rezultat, irski kandidati dobijo glasove od drugih, kandidatje drugih narodnosti pa od Irci le malo. Zato imajo irski kandidati vedno največje število glasov. Znati je treba, bi rekel Patrik po irsko — ribenški Urban pa po ribenško.

Švicarski list v Bernu piše o bodočnosti Evrope in takoj v uvodnih stavkih zapiše: "Nihče še ne ve kakšna bo." Potem pojasnjuje, kako so razni "izmi" razjedli gospodarstvo, politično in celo narodnostno politiko skoro vsake dežele v Evropi. Nič stabilnega ni več. Vse se lovi na porajajočih razmerah, ki se pa dnevno spreminjajo. V zasledenih deželah so ljudstva brez voditeljev. Okupatorjev ne marajo, a ker so brez vodstva hodijo ljudje večinoma vsak svoja pota. Zaupanja nimajo več v nikogar, kakor le to, da pekel v katerem se bo enkrat jenjal in da bo vsak položaj, kakoršen že koli boljši od tega, v katerem so sedaj. Med vrstami namiguje, da se pripravlja tudi v masah nemškega naroda sprememba. Kakšna bo ni mogoče še znati. Ugibajo pa, da se bodo nemške mase skušale prilagoditi politiki zaveznikov, če ti pridejo preje v Nemčijo. Če Rusi, bodo skušali pokazati naklonjenost komiterni, da v takih razmerah rešijo, kar se največ rešiti da. Nemci upajo, da pride pozneje boljša priložnost za rešitev iz enega ali drugega položaja. Tako Nemci. Najbrže je tudi Nemec to razpravo pisal. Kaj pa Slovani? Ali se Slovani kaj zanimajo za svojo bodočnost, zdaj ko je čas zato? Ali bodo zopet potem sanjali, ko jih bo kak mir vrgel v kake nove nepravilne razmere? Najbrže bo zadnje. Slovani zdaj rešujemo ves svet, sami zase in za svojo bodočnost smo pa brez vsakega načrta. Taki smo bili Slovani dosedaj. Ali bomo taki vedno tudi za naprej?

V Ankari sta Churchill in Inanou nekaj barantala. Kaj in o čem sta barantala, vesta le bolj sama in morda par zapornih uradnikov obeh dežel. Turčija sedi v južnovzhodni Evropi na važnih postojankah. Po milosti Anglije je bila dolgo čuvarica črnomoške kotline. Ali bo čuvarica Črnega morja tudi po sedanjih vojni? Nihče še ne ve, kako bo Evropa urejena po tej vojni. Če bo urejena na takih principih, kakor je bila doslej, bodo sebični zapadnjaki gotovo skušali nastaviti razne mitničarje po raznih važnih mestih in krajih. In to se bo tikalo zopet Slovanov. Ali bodo Slovani, ki so faktično vsedli edini rešili svet pred Hitlerjem zadovoljni s tem, da jim bodo drugi nastavliali brez njih mitničarje ob njihovih morskimi cestah? Bodočnost bo to pokazala.

Velike težave z ureditvijo poveljne Evrope bodo, pa naj bo ureditev taka ali taka. Narodi, ki se Hitlerju niso po-

dali kar na zahtevo, ampak le njegovemu orožju, bodo vsi zahtevali neke nagrade. Kakšne? To ni mogoče še pokazati. Dalje bo treba popraviti nekako velikanske škode, ki jih trpijo zasedene dežele. Vsem ustreči ne bo mogoče. In ker ne bo mogoče bo godrnjanje in težave.

S POTA

Duluth, Minn.

O Slovenskem Narodnem Kongresu se veliko piše, ravno tako pa tudi o Slovenskem Narodnem Muzeju. Posebno zanimivo je opisala naš muzej znana primorska rojakinja in rodoljubka Mrs. Anna Krasna v listu Glas Naroda. Naj ji bo vse priznanje!

Po Kongresu sem bil sam par dni v Slovenskem muzeju, kjer sem se pogovarjal z raznimi ljudmi. Zvedel sem veliko o trudu in delu pridnega narodnega delavca Erazma Gorshe, ki je upravitelj muzeja.

Z njim sva se pri tej priliki prvič osebno spoznala; prej sva si le marsikaj dopisovala. Povedal sem mu že pismeno, sedaj pa spet ustmeno, da bo še veliko poslanega v ta muzej, bodisi v originalu, ali v kopijah, kakor hitro bo mogoče.

Rojaki širom dežele, posebno Clevelandčani, prinesite ali pošljite v ta muzej vse, kar imate takega, da je zgodovinske vrednosti!

Iz tega muzeja bo potem lahko črpala zdaj križana, toda po tej vojni zopet vstala in zedinjena Slovenija podatke za svojo zgodovino Ameriških Slovencev.

Ce daste tako stvarno kakšnemu posamezniku — prej sem tudi jaz mnogo razdal — bo vse ali prodano, ali pa izgubljeno. Kolikor sem se zdaj prepričal, je v tem našem muzeju v Clevelandu vse dobro in varno shranjeno v korist celemu slovenskemu narodu; glede tega vam je zajamčena sigurnost.

Slovanski Narodni Dom, kjer se muzej nahaja, ni samo last Clevelandskih Slovencev, marveč je tudi ponos celokupnega slovenskega naroda.

V mili rodni domovini je komaj prišel evesti ondodni narodni muzej. Kaj in kako je danes tam, le ugibamo. Piše se sicer veliko, ali točno sliko bomo dobili šele po vojni.

Vemo pa, da so oni veliki režeji, ki sedaj umirajo od gladi, trpljenja, mraza in preganjanja. Če bi mi slišali glas teh sirot, bi nam njihove mile prošnje segale globoko v srce, da bi se zjokali!

Rojaki, misel na te obupne klice naših trepih sester in bratov v Sloveniji nas je vsaj enkrat združila vse Ameriške Slovence, dne 5. in 6. decembra 1942, na prvem slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu.

Delujmo skupaj, kot usmiljeni Samarijani, za rešitev našega naroda! Pa tudi ne pozabimo Slovenskega Muzeja v Clevelandu. Pošljimo vse, kar je zgo-

dovinske vrednosti, rodoljubu Erazmu Gorsetu, ki bo skrbel s svojimi pomočniki, da bo vse lepo urejeno in varno!

Matija Pogorelec.

SLOVANSKI BORITELJ

Johnstown, Pa.

Tukaj je preminul visoko spoštovani narodni delavec in jugoslovanski rodoljub Rev. John Krajnovič, župnik pravoslavne cerkve sv. Nikolaja. Ker je bil protopop Krajnovič poznani širom dežele marsikateremu odličnemu Slovincu, upam, da ne bo odveč, ako Am. Slovence posveti par vrst njegovemu spominu. Rojaki, ki so se udeležili Vseslovenskega Kongresa v preteklem letu, se ga gotovo spominjajo; ravnotako tudi zastopniki slovenskih podpornih organizacij, ki so bili pozvani od vlade v Washington, D. C.

Protopop Krajnovič je ljubil svoj srbski narod, ljubil pa je tudi druge Jugoslovane in sploh vse slovanstvo. Nikoli ni odklonil svojega sodelovanja, ako so ga naprosili bodisi Hrvatje, bodisi Slovenci, ali Slovani v splošnem. Ako se ne motim, je bil predsednik vseslovanstva v tej okolici, na vsak način pa je veliko storil za vseslovanstvo. Meseca novembra preteklega leta je sklical vseslovenski shod. Žal ne morem reči, da smo bili Slovenci številno zastopani na tem shodu, bili so pa Srbi in Hrvatje, Slovaki in Rusi, kakor tudi katoliško in pravoslavno svečeništvo. Starosta katoliške duhovščine je opravil invokacijo na tem shodu, ki je potekel v najlepšem redu. Very Rev. Krajnovič je bil tudi na slovenskem shodu za Slov. P. A. in je nastopil kot govornik o priliki obiska ministra Snoja.

Delo Rev. Krajnoviča je končano. Dne 7. februarja t. l. je preminil na posledicah operacije, star 62 let. Dne 12. februarja popoldne je pravoslavno svečeništvo opravljalo za njim pogrebne obrede. Kljub ostremu mrazu je občinstvo stalo cele ure pred cerkvijo, ki je bila napolnena. Ko pa je hrvaško pevsko društvo Rodoljub zapelo slovensko pogrebno pesem "Saj križ nam svet govori", je malokatero oko ostalo suho. (Ako sem v zmoti glede narodnosti pevškega društva, prosim oprostjenja!) Šele ko je žalni sprevod odšel od cerkve, se je ljudstvo razšlo povešenih glav. Z njim so izgubili bratje Srbi velikega voditelja, Jugoslovani in Slovani v splošnem pa velikega zagovornika in borca za slovanstvo.

Mož, kot je bil pokojni Krajnovič, potrebuje slovanstvo v teh resnih časih, da bi privedli slovenske narode do boljšega

medsebojnega umevanja in sodelovanja. Bog naj bo njegovi duši milostljiv sodnik in bogat plačnik!

M. Ključevšek.

POKOJNI JERNEJ LUŠIN

Eveleth, Minn.

List za listom pada. Komaj smo pričeli Novo leto, že je začela kruta smrt krepko segati v slovenske družine.

Trije smrtni slučajji so bili na tem mestu poročani iz naše naselbine in danes bom poročal že o četrtem.

Dne 2. feb. 1943 ob 9 zvečer je zatnil svoj trudne oči Jernej Lušin. To je tudi četrti iz družva sv. Cirila in Metoda, šte. 59, KSKJ. Torej štirje umrli od enega družva v teku štirih tednov!

Pokojni Jernej je bil rojen v vasi Lipovca, fara Sodražica, pod Novo Stifto. V Ameriko je prišel leta 1902 in bival ves čas v Evelethu, Minn., kjer si je ustanovil dom in bil ves nad 30 let zaposlen pri O. I. Mining Co., vse do zaslužnega pokoja.

Resno je bolehal samo štiri dni. Vse do tega časa je še redno hodil v cerkev, le izreden mraz je bila izjema. Štiri dni pred smrtjo je legel in je bil vsaki dan obiskan s tolažili sv. vere. Še ne uro pred smrtjo je bil sam prekrizal in molil; ko se je hotel spet prekrizati, mu je roka omahnila in — izdihnil je lahko in mirno.

Pokojni Jernej zapušča žalujočo ženo Marijo, roj. Kovač, edinega sina Johna ter vsakega Jos. Kovač na domu; v starem kraju pa polbrata, v Evelethu pa bratrance M. Lušin, in nečakinjo Aug. Blatnik v New Duluthu, ter več ožjih sorodnikov.

Zena in sin pokojnega Jerneja se prav lepo zahvalujeta vsem in vsakemu posebej, in to č. g. župniku Pirnat za pogoste obiske pri pokojniku, vsem ki so darovali za rože, in vsem, ki so darovali veliko trajnih rož — sv. maš za pokojnega.

Posebno pa se zahvalujeta sosedama Mrs. Steblaj in Mrs. Movern, ki sta čuli vsak večer vse do zadnje minute pri pokojnem. Dalje tudi Mrs. Lavrič in Mrs. Repar, kakor tudi vsem, ki ste prišli kropit in molit v kapelo Graham pogrebnege zavoda, pa tudi vsem, ki ste se udeležili pogreba.

Pogreb se je vršil 5. feb. 1943 iz cerkve sv. Družine na Evelethsko pokopališče.

Pri Lušinovih so tudi naročeni na list A. Slovenec že 41 let. To je tudi dokaz, da je bil pokojni Jernej res katoliški mož. Istega mišljenja sta tudi žena in sin, ki pravita: Prej bomo šli vsi iz te hiše kot ta naš priljubljeni list! Tako upam, da bo list A. Slov. ponosen na take družine, katerih je sicer veliko, a še vse premalo. Še veliko je družin, ki ne poznajo, oz. nočejo poznati tega lista. — Pokojnemu večni mir in pokoj, preostalim pa naše iskrene sožalje!

John R. Strah, zastopnik.

Pripis uredništva: Kakor pričajo zgornji dopis, pokojni rojak Jernej Lušin ni povsem umrl, ampak še živi in bo živel naprej v svojem delu. Ne samo njegova žena, temveč tudi sin, sta iskrena Slovence in trdna katolici, kakor je bil pokojni oče.

Časten bodi spomin na vse naše pokojne rojake, stokrat časten pa naj bo spomin na tiste izmed njih, ki so v življenju poskrbeli, da bodo drugi zastopali njihove nazore in nadaljevali njihovo delo, ko bodo sami legli v grob!

POPRAVA NASLOVA

Chicago, Ill.

Pravilni začasni naslov političnega urada Slovenskega Ameriškega Narodnega Sveta se glasi:

SLOVENIAN AMERICAN

NATIONAL COUNCIL,

c/o Rev. Zakrajšek,

900 F St., N. W.,

Washington, D. C.

Zvonko A. Novak.

CLANICAM S. Z. Ž. ŠTEV. 88

Johnstown, Pa.

Cenjene sestre! Vljudo ste vabljeni na prihodnjo sejo, katere se vrši na prvo nedeljo v mesecu, to je ravno na 9. marca, ob sedmih zvečer, v navadnih prostorih, v dvorani pri sv. Annie. Pridite kolikor je mogoče v obilnem številu, ker imamo več reči za ukrepati; v mesecu marcu se bodo tudi volile delegatinje. Ako bo naša podružnica poslala katero delegatino na konvencijo, ki bo v mesecu maju, jo moramo izvoliti na seji v mesecu marcu! Zato pridite, ako je le mogoče, vse. Vse drugo boste izvedele zadnji tork v mesecu februarju. Za tisti dan priredimo domačo zabavo; vabljeni ste vse, da se udeležite te zabave.

Pozdrav vsem članicam SZZ. Mary Lovše, tajnica.

TO IN ONO

SLOVENSKA OSEBNA IMENA OKROG LETA 850

Okrog leta 850 so živeli v Panoniji (del sedanje Ogrske) v Pribinovi državi slovenski plemiči: Kocol, Unčat, Ljutomir, Črven, Žilec, Volčina, Vitomir, Trebec, Zemin, Čestilo. — Grof Vitogoj je imel posestva ob Anizi. Ob koroški Krki je živel proti koncu 9. stoletja plemič Svetopolk, v Zvirah na Koroškem plemič Negomir. Leta 993 se omenja na Koroškem plemenitaš Sebigoj, pri Medvodah pa Pribislav. Koroški plemiči so bili tudi Rogič, Mojmir, Svetopolk, Trdgoj, Vitogoj, Milo in drugi. Ženska imena pa: Ljubota, Lepa, Tihomira, Pribila, Mirica, Beda, Blagica, Bogomila, Črna, Dobrodelka, Lala, Mlada, Rada, Slovenka, Tibica, Vida, Vesela, Zla, Zora, Zidana.

ČE HOČETE VEDETI

Pred 200 leti, dne 16. septembra 1736, je umrl Danijel Fahrenheit, ki je iznašel toplomer, ki ima po njem ime. Toplomer je baje iznašel neki poljedelec v Alkmuru na Holandskem, Drebbel, a novejša raziskovanja ga pripisujejo Galileiju. Popravili pa so toplomer: Sanctorius, Newton, Reaumur, Celsius, Lue in Fahrenheit. Sleđnji je bil rojen v Danzigu in je bil navaden steklar, ki se je bavil s kemijo. Fahrenheitov toplomer ima nad lediščem 180 stopinj, Reaumurjev 80, Celzijev pa 100 stopinj.

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki.

Domača veselica

Chicago, Ill. — Članice Slov. Ženske Zveze, kegljači in prijatelji sploh so povabljeni na domačo veselico v Tomažinovi dvorani, ta četrtek 18. februarja ob osmih zvečer. Darila se bodo oddajala. Vstopnina je 25c. Vsi ste povabljeni! — Odbor.

Srčkanio darilo!

Bradley, Ill. — Mr. in Mrs. Fred Van den Hout sta te dni dobila prav srčkanio darilo, ki so ga jima prinesle rojenice: lepo malo deklico. Prej sta imela enega fantka in eno dekletce. Mrs. Mayme Van de Hout je hčerka tukajšnje odlične slovenske družine Mr. in Mrs. Michael Smole. Častitamo!

Oče pri letalcih

Chicago, Ill. — Mladi rojak Frank W. Roth, ki služi kot letalski kadet v Sioux Falls, So. Dakota, se je te dni pridružil vrsti družinskih očetov. Njegova žena Emmy, ki stanuje pri družini Mr. in Mrs. Frank Roth, 2313 S. Wolcott Ave., je povila hčerko prvorojenke, ki jo kliče Janice Lee. — Častitamo!

Prenovljena stanovanja

Bradley, Ill. — V našem mestu je samo kakih 30 slovenskih družin, toda vse imajo svoje lastne hiše, celo mlajši, ki so bili že tukaj rojeni. Zadnjih par let je mnogo rojakov dalo več ali manj prenoviti svoje domove, posebno kuhinje so si modernizirali. Najbolj temeljito si je menda prenovil hišo rojak Joe Koenig. Drugi, ki so storili podobno, so: John Lustig, Mrs. Frank Drassler, Geo. Krall, John Zaitz, Joe Jamnik, Charles Ponikvar in Louis Shiltz. Sploh so skoraj vsi tukajšnji rojaki kolikor toliko prenovili in izboljšali svoje prostore.

Pa le rad pride domov!

Renton, Wash. — Iz Laramie, Wyo., je prišel na dva tedenska dopust Louis Križak, ki se vežba v vojaškem letalstvu in mu prav ugaja tam.

Iz farmarske prestolice

Willard, Wis. — V letu 1942 je bilo pri nas 5 porok, 17 krstov, in 4 pogrebov. Pred kratkim je bil poklican k vojakom Stanley Dju-benski. Sedaj jih je ravno 70 iz naše naselbine v službi Strica Sama. — L. P.

Štorklja

West Pullman, Ill. — Zadnji teden je krožila štorklja po naši okolici. Družini Mr. in Mrs. Frank Nemanich je prinesla zalega fantka, ki je prvi fantek v družini, in so ga vsi prav veseli. Sinček in mati se prav dobro počutita. Mati, Mrs. Sophie Nemanich, ki je moja hči, se pristrčno zahvaljuje podružnici SZZ iz Pullmana, ki ji je poslala prav lep šopek cvetic gladiol. Bog jim plačaj! — Martin Golobčič.

TARZAN 646) DUH POŽRTVOVANJA

Tarzanu se je čudno zdelo, kdo hoče ostati še na ladji smrti!

Hitel je proti onemu mestu in pred njim je stala Granny Akers,

"Kaj delate tu?" je vprašal; "hitro! Ni izgubljati časa." Granny je pa smejala z glavo:

"Se ti vstopi, pa bo čoln poln. Ostali te zelo potrebujejo. Jaz sem svoje življenje že preživela ... pripravljena sem umreti!"

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

RACIONIRANJE NA TOČKE

Kako se kupuje s "point" znamkami

V prejšnjem članku smo namoznili, da sadje v konzervah in steklenicah, soki in juhe v konzervah in steklenicah, zmrazjeno sadje in zelenjava ali osušeno sadje pridejo kmalu pod racioniranje, kakor sta že kava in sladkor, in da se v to svrhu kmalu izda knjižica za racioniranje, takozvani War Ration Book Two, vsem onim, ki že imajo War Ration Book One (namreč za sladkor oziroma kavo). Omenili smo tudi, da nova knjižica bo nekoliko drugačna kot ona prva. Ta druga knjižica ob imela 24 znamk (takozvane point stamps) na vsaki strani. Vsaka znamka bo nosila črko in številko. Vse znamke na eni strani bodo imele črko A, na drugi strani črko B in tako dalje po abecednem redu. Številke na znamkah na isti strani bodo 8, 5, 2, 1, tako da bodo znamke na prvi strani označene A8, A5, A2, A1, na drugi strani B8, B5, B2, B1 in tako dalje. V novi knjižici bodo štiri plave in štiri rdeče strani. Le plave strani veljajo za gori omenjena jedila, ki pridejo sedaj pod racioniranje. Za prvo dobo se bodo rabile le kolone A, B in C. Ker vsaka stran ali kolona vsebuje znamke s številkami 8, 5, 2, 1, kar skupaj znaša 16, kolone A, B, in C skupaj znašajo 48 točk (points), kar je najvišje število "točk", ki se jih sme rabiti v vsaki dobi (period). Ta doba odgovarja koledarskemu mesecu. Dočim črke označujejo, v kateri dobi se smejo rabiti znamke, številke označujejo vrednost znamk.

Ko ta sistem racioniranja na točke stopi v veljavo, bo vlada odredila število točk za vsako vrsto racionirane jedi v tem ali onem načinu, kakor je pakovan. Število dovoljenih točk mora biti javno razstavljeno v vsaki prodajalnici jestiv, ki so dežele.

Ko se kupuje pod tem sistemom znamk, treba imeti v misli, da ob nakupu plačujete ne le z denarjem, ampak tudi z znamkami. Cene jedi, ki jih kupite, ne določajo vrednosti točk. Točke določa vlada in se lahko menjajo od časa do časa, kar je odvisno od redkosti oziroma izobilja dotične procesirane jedi. Pomanjkanje ali izobilje je ona okolščina, da-li morata rabiti več ali manj znamk

iz svoje knjižice za dotično hranilo. Kjerkoli se vrednost točk za to ali ono jed spremeni, bo vlada to naznanila in prodajalec bo razstavljaval novo vrednost točk. Ni verjetno, da se bodo take spremembe vršile več kot enkrat na mesec. Cene pa nimajo nič opravljati z vrednostjo točk.

Znamke za točke (point stamps) so dobre za vsako prodajalnico jestiv. Zato, ako vidite, da cene v drugi štacuni so vam bolj po godu, lahko kupujete tam. Vrednost točk bo povsod enaka, dasi cena mora biti drugačna.

Ako izčrpate vseh 48 točk temom meseca, ne boste mogli kupiti več istega blaga v istem mesecu, marveč boste morali počakati, dokler začne nova doba (mesec). Zato vlada pozivlja gospodinjice, naj previdno kupujejo in budžetirajo svoje nakupe tako, da ne ostanjejo prehitro brez znamk.

Konserva fižola utegne imeti drugačno število točk kakor konzerva graha. Za veliko posodo konzerve treba oddajati višjo znamko kot za malo posodo. Zato gospodinja, ko izve za vrednost točk te ali one jedi, naj dobro premisli, kaj se ji bolj izplača kupiti.

V splošnem ta sistem racioniranja na točke ni nič težkega, kot morda izgleda na prvi pogled. Britanske gospodinjice ga rabijo že leto dni in izhajajo prav dobro brez nikakih težkosti.

Dve drugi stvari treba zapomniti si. Prvič, kdorkoli kupuje, sme rabiti vse knjižice za racioniranje, izdane članom dotične družine. Drugič, kjerkoli mogoče, rabiti najprej znamke z visoko številko — 8 in 5. Na primer, ako dotična jed zahteva 13 točk, je bolje rabiti znamko s številko 8 in znamko s številko 5, 5, 2, 1. Tako si prihranite znamke za jedi z malo vrednostjo točk. Končno treba zapomniti si, da se plave znamke rabijo le za nakup konzerv oziroma procesiranih jedi, ki jih je vlada racionirala. Rdeče znamke se lahko menjajo od časa do časa, kar je odvisno od redkosti oziroma izobilja dotične procesirane jedi. Pomanjkanje ali izobilje je ona okolščina, da-li morata rabiti več ali manj znamk

Common Council—FLIS.

DOMAČA FRONTA

Predsednik Roosevelt podpira kampanjo Rdečega križa za nabor bolničark.

Izjavljajoč, da treba obvarovati zdravje domače fronte, ako naj se izpelje vojna v najpolnejšem obsegu, je Predsednik Roosevelt v pismu, naslovljenem načelniku Rdečega križa, Norman H. Davis, izrazil svojo pristransko podporo za intenzivno trimesečno kampanjo, ki jo izvede Ameriški Rdeči križ za rekrutiranje vojnih bolničark, bolničarskih pomočnic in učenc za domače bolničarsko oskrbovanje.

Oddelek bolničarske službe Rdečega križa (Red Cross Nursing Service) započne kampanjo koncem januarja. Svrha je rekrutirati 86.000 diplomiranih registrovanih bolničark za bolničarski kor vojske oziroma mornarice, 100.000 bolničarskih pomočnic Rdečega križa, da pomagajo rednim vojnim bolničarkam, in 1.000.000 učenc v tečajih Rdečega križa za domače bolničarsko oskrbovanje, kjer se učijo, kako oskrbovati bolnike doma, kako obvarovati zdravje in preprečevati bolezni.

V svojem pismu na načelnika Davis je predsednik izjavil: "Mi vsi soglašamo, da najprej prihaja v poštev zdravje vojakov. Zavedamo se pa tudi, da

naša velika civilna vojska, naši obrambeni delavci, naši otroci in naše gospodinjice morajo ostati v dobrem zdravju, ako hočemo, da se vojna izpeljuje v najpolnejši meri."

Po sklepu Vojnega departmента, izvežbane bolničarke, ki so državljanke sovjetskujedih dežel oziroma dežel, prijateljkih Združenim državam, morejo vstopiti v vojni bolničarski kor, ako drugače odgovarjajo predpisanim zahtevam. Vse bolničarke za vojni bolničarski kor se rekrutirajo potom bolničarske službe Ameriškega Rdečega križa in prošnje naj se vložijo potom lokalne podružnice Rdečega križa.

Rabite V-pošto

Vojska in mornarica — v zvezi s pošto upravo — pozivljajo, naj se vsakdo posluži takozvane V-pošte (V-Mail), ko se dopisuje z vojniki preko morja. Razlog za ta poziv je želja prizadejih oblasti, naj vojniki dobivajo pisma na hiter in varen način, kakor tudi potreba, naj se štedi na prepotrebem tovornem prostoru. Na prevozu V-pošta zavzema le majhen del prostora, navadnega pošte. V-pošta je enostavna vrsta pismenskega papirja, ki dovoljuje, da se vaše pismo fotografira, potem znatno zmanjša v obsegu

DEČKO KORAKA Z AMERIŠKIMI VOJAKI

Mali deček, ki se je potrudil, da je dovolj široko stopal, da je držal korak z ameriškimi vojaki, ki so paradirali po londonskih ulicah.

in zopet poveča do čitljive velikine, predno se dostavi.

1. V-Mail je hiter način dopisovanja z vojniki preko morja. V-pošta se po navadi oddaja po zraku. V teku treh dni po naši invaziji v severno Afriko je bila V-pošta na tamošnje vojake že na poti. V-Mail živi prednost v manipulaciji s strani vojnih in mornariških uprav čez vse druge vrste osebne pošte.

2. V-Mail je najbolj varno pošto dostavljanje za časa vojne. Od 10.000.000 V-poštnih pism, naslovljenih do sedaj na člane naših oboroženih sil, se ni poročalo o izgubi niti enega komada. Razlog je v tem, da izvirna pisma ostanejo v tukajšnjem pristanišču odhoda. Ako aeroplan, ki nese V-pošto, pade dol, vsled nezgode ali sovražniške akcije, se pisma enostavno še enkrat fotografirajo in zopet dostavljajo v obliki mikrofilmov.

3. V-Mail prihranja tovrni prostor za vojne zaloge in materialje. Ki jih naša vojska mora imeti. 1800 pism, spremljenih v V-pošto, ne obsega več prostora kot navaden paket cigaret.

Stavite svoj drobiž zopet v cirkulacijo.

Ravnatelj vladne kovarne denarja opozarja na dejstvo, da bo čim dalje bolj primanjkovalo drobiža, zlasti centov in nikelnov. Glavni vzrok za to je dejstvo, da se kovine morajo čim več mogoče rabiti za vojne svrhe. Zato se ne more kovati nov drobiž.

Da se temu odpomore, se ljudje pozivljajo, naj spravijo zopet v cirkulacijo ves kovani denar, ki po navadi leži mrtev v hranilničnih pušicah, blagajnah in sploh okoli hiše.

Zakladnični departmet bi rad nasvetoval, naj se tak drobiž investira v vojne znamke (War Stamps). Prvotni namen je, da se ta denar povrne v cirkulacijo in zopet, da se prodajo vojne znamke.

RAZPIS SLUŽBE

Razpisana je stalna služba pomožnega urednika pri listu "AMERIKANSKEMU SLOVENCU". Oseba mora biti večja slovenščine in angleščine. Na starost se ne oзира, dokler je oseba sposobna za službo. Pri glasilo se lahko tudi žene in dekleta, katere se čutijo, da bi bile sposobne za to mesto.

Prijave se bo sprejemalo do 22. februarja 1943 in je iste poslati na:

UPRAVO TISKOVNE DRUŽBE EDINOST

1849 West Cermak Rd. Chicago, Illinois

TEDENSKI PREGLED

KONFERENCA V CASABLANCI

Vest o zgodovinskem sestanku Predsednika Roosevelta in Prvega ministra Churchilla v Afriki je pretresla ves svobodoljubni svet. Okoliščina, da se je v tem vojnem posvetovanju odločilo, da ta vojna sme končati le "z brezpogojno kapitulacijo" sovražnika, bi morala razgnati vse spekulacije o kaki poravnavi ali spletkah za mir s sovražniške strani. Dejstvo, da ste se oba voditelja pogovarjala za več kot deset dni na licu mesta, kjer je eno izmed važnih bojišč, naznanja, da se je tam razpravljalo o vsaki fazi in vsaki strani te svetovne vojne in da so se napravili primerni načrti. Nemčija, Italija in Japonsko prav kmalu občutijo na svoji koži posledice tega merodajnega sestanka.

Zavezniki so se odločili obdržati borbeno iniciativo v vseh svetovnih frontah. Vsaka bodoča kampanja je bila vzeta v pretres, bojišče za bojiščem. Splošno rečeno, se je sklenilo združiti vsa "sredstva", ki so na razpolago Združenim Narodom, in upravljati jih po nekem "centralnem načrtu", dogovorjenem na konferenci. Prvotna svrha je bila pritegniti kolikor mogoče več bremena z ramen ruskih vojsk, in to prizadevanje bo nadaljevalo. "Maksimum" materialne pomoči se bo pošiljal Rusiji in Kitajski.

Drug važen dogodek je bil sestanek generalov Giraud in De Gaulle. Po svoji konferenci, sta oba objavila popolni sporazum o cilju, ki naj se doseže — osvoboditvi Francije in popolnem porazu sovražnika — in izjavila sta, da se to doseže potom edinosti vseh svobodnih Francozov, borečih se ob strani vseh zaveznikov. Ob taki široki podlagi spora-

zuma se sme pričakovati, da se obtoječe politične razprtije morejo poravnati.

Mr. Roosevelt in Mr. Churchill gresta naprej s svojo politiko vzajemnega sodelovanja, odprto tudi drugim, ki je imela svoj početek v sestanku na visokem morju v mesecu avgustu l. 1941 in iz katerega je vzkliel Atlantski Charter. Za istim je sledil sestanek meseca decembra, ko se je porodila ideja Združenih Narodov, in sestanek zadnjega junija, ko se je sklenila severo-afriška kampanja. Na podlagi dosedanjega razvoja smemo z gotovostjo pričakovati, da dogodki dalekosežne važnosti se razvijajo v bližnji bodočnosti.

TRIPOLI PADEL

Tripoli je pal in veliko afrikanško italijansko cesarstvo,

ki bi ga obdržalo in razširilo "osem milijonov blestečih bajonet", kako se je Mussolini bahal s svojega balkona, se je razsulo v nič.

V 91 dnevih je osma vojska generala Montgomery pokrila razdalje kakih tisoč tristo milj — kakor med mestoma New York in Kansas City — vzlic nepopisnim težkočami z zalaganjem, s kakimi se nikak general ni moral še boriti, in vzlic neprestanemu razžičenju poti od min, ki jih je ubežni Rommel tam pustil.

Ni pa to šlo brez hudih borb. Pri Agheli in Wadi Zemzen, kakor tudi v manjšem obsegu po vsej dolgi in prašni poti do Tripolija, se je Rommel postavil v bran. Pomagalo pa mu ni nič: pa ni niti ene črne pike, bodisi kar se tiče organizacije, strategije ali taktike, proti sijajnemu rekordu Oseme vojske od časa, tri mesece nazaj, ko je sama stala med El Alamein in Cairo, vrati do Srednjega vzhoda, in uro današnjega zmago-slavlja.

ČILE PRELOMIL Z OSIŠČEM

Ko je Čile pretrgal odnošaje z deželami Osišča, se je ta dežela ravnala po tradicionalni politiki solidaritete tega polusveta in prijateljstva napram Združenim državam.

Njena najnovejša akcija podarja znova dejstvo, da za več kot eno stoletje so obstojali priprtni odnošaji med južno-ameriški republikami in Združenimi državami.

Te prijateljske odnošaje so pokazali razni prijateljski obiski odličnih zastopnikov obeh dežel. Predsedniki, člani kabineta, visoki častniki oboroženih sil in odposlanci dobre volje iz Združenih držav so obiskali Čile in Čileanci enakega čina in odličnosti so povračali te obiske. Vzajemna pristrnost je pospešila kulturne, gospodarske in politične odnošaje in skupno sodelovanje.

HITLER O LENINGRADU

Ko je Rdeča armada dvignila obleganje Stalingrada, se je

Adolf Hitler zopet blamiral kot prorok.

Ko je Hitler dne 8. novembra 1941 nagovoril svoje nacijske pristase v neki monakovski pivarni, rekel je: "Pred Leningradom smo bili na ofenzivi le tako dolgo, dokler je bilo potrebno obkoliti Leningrad. Sovražnik bo izstradan ven iz Leningrada. Mesto je obkoljeno in nikdo ga ne more osvoboditi. Pasti mora v naše roke. Da bi bilo le količaj mogoče za Ru-se, da dvignejo obleganje, potem bi jaz dal povelje, da se Leningrad zajame z naskokom, in zajeli bi ga."

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Cenal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9
četrtaj do 8:30 zvečer

POSUSAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagu.

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.

KNOW YOUR FUSES!

Prihranite si sitnosti — pomagajte ohraniti neka za zmago — priučite se teh navadnih podatkov o električnih užigalnikih...

Kadar spreminjate vžigalec, namesto da bi klical električarja, ima to tri dobre lastnosti: električni tok dobite hitreje, zraven pa se izognete nepotrebnim stroškom, ki so najmanj 35c, iznebite se nepotrebnega klicanja, poleg tega hranite na obročih, gasolinu in obrabi avta.

Prečitajte, kako enostavno je to.

Kaj je užigalnik?

Užigalnik je "varnostni ključ" električnega toka. Ta vsebuje kovinsko zmed, katere se raztopi, ter zlomi tok, če je žica preveč obložena. Ko se zmed raztopi, tedaj pravimo, da se je užigalnik "razletel".

Kaj je vzrok, da se užigalnik "razleti"?

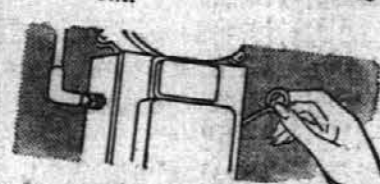
Največkrat je temu vzrok pokvarjena žica ali pa preobloženost iste. Pazite, da bo električna žica vedno v dobrem stanju, da ne bo zlomljena, razcefrana ali slabo povita. Ne natakajte preveč luči ali drugih naprav na en sam utikalnik.

VAŽNO: Ako novi vžigalec takoj zgori, ko ste ga zamenjali s starim, je možno, da je kaj narobe z žico. Pokličite vašega električarja.

PUBLIC SERVICE COMPANY of Northern Illinois

Zelo lahko je spremeniti vaš užigalnik...

Kadar vam vžigalec zgori, ga odstranite ter preglejte, ako ni kaj napak z žarnico ali žico, sicer boste imeli ponovne sitnosti. Sledite tem navodilom.

1. Ispulite izpreminjalo
Najprej izpulite glavno električno izpreminjalo (uverite se najprvo, da stojite na suhih tleh kadar to delate).

2. Odstranite izgoreli vžigalec
Ako je vžigalec okajen na prozoru, ga odstranite. Če je shramba zapeljana z žico, jo raztrgajte, nato pa obvestite Public Service družbo o tem.

3. Vtaknite novi vžigalec
Zamenjajte zgoreli vžigalec z novim enake velikosti ter zaprite izpreminjalo. Nikoli pa ne rabite nadomestil za vžigalec.

Zgodba o povišanju

Spisal Stanko Bor.

Sin je mislil v kosarni na snidenje in si načrtal in naslikal v mislih prizor snidenja — ali ni si ga načrtal in naslikal dovolj živo, niti približno si ga ni naslikal s tako ljubeznivostjo in ljubeznijo, kakor se je sedaj pokazalo!

Ah, kako bi si ga mogel naslikati takega, kakor je v resnici! Tolika ljubezen, tako neizmerna ljubezen, pritažena ljubezen, ki pa je buknila v tem trenutku z vso silo na dan. Zdelo se mu je, da mu bo oče padel okoli vratu in ga objel in poljubil — in saj res ni dosti manjkalo, da ni tega storil — ali po prvem navalu ljubezni in veselja se je znal potajiti, samo stisnil mu je roko in potresel zanj in mu zrl v oči! In sin je lahko bral z očetovega obraza, kaj misli v srcu. Materi so igrale solze veselja v očeh, ni obrnila pogleda od njega, ni se niti premaknila z mesta, ni niti mogla obrisati solz z oči, ker se je držalo rok testu, niti v roko mu ni mogla seči. Babica je zajokala na glas od veselja. Kako je plakala, ko je odhajal k vojakom in zatrjevala, da ga ne bo več nikoli videla! Pa je prišel, prišel na sam sveti večer! Sestre in bratje so popustili delo pri jaslicah in se vsuli k njemu, vsak se je trudil, da bi mu prvi podal desnico. Radost in veselje jim je sijalo z obraza, tako so bili veselo presenečeni, da niso niti mogli kaj drugega reči ko: "Janez ... Janez ... Janez ... da si prišel ... da si prišel ..."

"Pa da nisi pisal!" je rekel oče, ki je prvi premagal veselje nad njegovim prihodom in ga z veselaškim pogledom motril od glave do pet in bil videti ves srečen, ker mu je uniforma dobro pristojala.

"Pa da nisi niti namignil v pismu ..." je pristavila mati.

"Kaj bi pisal, ko pa nisem do zadnjega znal za gotovo!"

"Da si le prišel, da si le prišel!" so ga obkročili sestre in bratje.

"Pa lačen si gotovo! Oh, nič gorkega nimam! Kdo bi si mislil, kdo bi slutil, da prideš! Nič gorkega nimam pripravljene!"

"Ni treba, mama!"

"Seveda ni treba! Treba je treba, pot u-trudi človeka, zlasti ta pot v snegu! Čakaj, takoj ti kaj napravim! Ali bi kavo?"

"Kaj boš s kavo! Cvrteje mu speči, je hitreje končano in bolj se mu bo prileglo!"

"Takoj, takoj bom, samo roke si očisti!"

"Hej, Janez, kako ti pristojta ta obleka!"

"Zakaj pa imaš te rdeče vrvice in te nabrane kroglice na njih?"

"Strelec!" je podučil oče.

"Jez, strelec, strelec ... strelec!"

Janez se je nemirno zganil.

"Tak odloži no plašč in prisedi k peči, da se pomeniva kaj o vojaščini in poveš, kako je še tam, in povem jaz, kako je nekaj bilo!"

Janez je s tresočo roko odpel plašč.

Tedaj ...

Tedaj je oče obstal ko prikovan na mestu in je v presenetju in neverjetju širil oči in strmел na ovratnik sinove bluže; tedaj je mati obstala pred njim in si pomela oči, zakaj ni mogla verjeti; tedaj so bratje in sestre v onehlem veselju in začudenju zastremeli in odstopili korak.

Na Janezovem ovratniku ste se svetili dve beli zvezdi, ste žareli in se bliščali tako vabljivo in ponosno, da jim je zaprlo sapo.

"Janez!" je prvi rekel oče.

"Janez!" je tiho ponovila mati.

"Janez, Janez, Janez ..." so zašepetali bratje in sestre naokoli v brezmejnem spoštovanju in občudovanju.

"Ali je mogoče?"

"Ali je mogoče?"

"Ali je mogoče?"

"Zakaj bi ne bilo mogoče? En dan mi je prinesel vse; dopust in povišanje!"

"Kako je bilo?"

Sestra je pomagala bratu sleči vojaški plašč in ga spoštljivo položila na bližnjo posteljo, oče je prepustil sinu svoj prostor pri peči in se vsedel zraven njega, mati je obstala pri vratih, da čuje, kako je bilo, babica se je vsedla na drugo stran povišane-ga Janeza, bratje in sestre so ga obkročili v polkrogu.

"Povej, Janez, kako je bilo!"

"Sploh sem se dobro držal, tako dobro, da so bili višji vselej in povsod z menoj zadovoljni, tako dobro, da pridem v šolo za podčastnike in bom lahko še kaj več dosegel ko na vsaki strani ovratnika samo eno!"

Oče si je prikrizal noge na kolenu, objel desno z rokama in se nagnil z obrazom k sinu, mati je stopila za korak bliže, sestre in bratje so napeli ušesa in oči in skoraj odprli usta.

"Ali da bi šel domov, ni bilo veliko upanja, ker prvoletnikov o Božiču sploh ne puščajo na dopust! Pa je prišel nekega večera pred poveljem — saj veste, oče, kako je z dnevnim poveljem — torej pred dnevnim poveljem je prišel stotnik v kosarno. In morali smo posamezno defilirati pred njimi! Oče, vi veste, kaj je posamezno defiliranje!"

"Kaj bi ne vedel! Le dalje!"

"Naš stotnik je pa strog in težko mu je ugoditi! Jaz sem se pa takrat nalašč potrudil in defilirati tako kakor nobeden! In stotnik mi je zaklical: Bravo! Tako se mora defilirati kakor defilira Janez Hudoklin! In potrepljal me je po rami, mi dal takoj dopust pred vso kompanijo in me pred njo pohvalil. Nato me je poklical v kompanijsko pisarno in me povišal za frajtarja!"

Kakor onemeli so ga poslušali in mu zrlili z napetostjo na obraz in sprejeli vsako njegovo besedo kakor sladko mano. Ko je končal, so se pogledi kakor na povelje in vsi naenkrat okrenili in obviseli na ovratniku, hočem reči na zvezdah. Za hip je trajal molk, nato se je mati naglo zganila — kakor bi se prebudila iz najveselejših sanj, pa ji je žal, da so že minule in jih ne more dalje sanjati, ker se ji nekam mudi — in odhitela ven, da mu naredi cvrtje, ker je gotovo lačen. Oče je še zastremel par hipov v zvezdi, nato je vstal in stopil k mizi in prijel steklenico.

"Anica, prižgi svečo! Grem v klet po vino! Vem da si žejen!" se je obrnil na Janeza.

"Ni sile!"

"Ej, vojaki so vedno žejni! Saj vem, kako je bilo, ko sem bil jaz!"

Sestre in bratje — zlasti mlajši — so se strnili v ozek polkrog okoli Janeza, prinesli stole in punčke od mize in posedli okoli njega in se skoraj skregali, kdo bo sedel bliže njega ali celo ob njem. In zrlili so nanj s spoštovanjem in občudovanjem ...

Tedaj je pač dosegel Janez višek s svojim povišanjem.

(Dalje prih.)

SLOVENSTVO V AMERIKI

ne bo izginito tako hitro, če se bomo ameriški Slovenci zavedali, da imamo v svojem slovenskem tisku isto silo, ki bo nas držala še dolgo, dolgo skupaj.

"AMERIKANSKI SLOVENEK"

Je prvi slovenski list v Ameriki! Čitajmo ga, naročimo ga in podpirajmo ga! Stane leto \$6.00; polletno \$3.00; za Chicago, Kanado in inozemstvo \$7.00 in za pol leta \$3.50. Naslov:

"AMERIKANSKI SLOVENEK",

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

PROBLEM Z DELOVNIMI SILAMI

Paul McNutt, načelnik komisije za človeško silo (na levi), ko razmotri s senatorjem Reynoldsom problem glede delavstva.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

NAJLEPŠE DARILO

in najlepši spomin za sina, moža, prijatelja ali sorodnika, ki odhaja k vojakom je lep molitvenik ali rožnivenec. Naši naročniki lahko dobijo pri nas nekaj takih praktičnih predmetov.

Ti predmeti za vojake so:

VOJAŠKI MOLITVENIK Z ROŽNIM VENCEM

v lepem ovitku, ki je trpežno narejen in se zgane skupaj, kakor denarnica, da jo vojak lahko nosi v majhnem žepu vedno pri sebi. Knjižica vsebuje najpotrebnejše molitve in druge molitve. Tako ima vojak vedno pri sebi praktičen molitvenik v angleščini in vse kar mu potreba. Ta sestav stane s poštnino vred

\$1.50

"My Companion"

"MOJ TOVARIŠ"

V majhnem usnjatem ovrtniku ki se zapne, kot mala denarnica, in jo ima vojak lahko vedno pri sebi vsebuje rožni venec, na strani dve svetinji, ena Presv. Srca Jezusovega, druga žalostna mati z mrtvim Sinom Zveličarjem. Stane samo

\$1.00

Posebno fina posrebrnjena verižica je krasen predmet za vojake, pomorščake in letalce.

Narejena je iz finega blaga. Sredi je utisnjen križ z Zveličarjem. Na strani Mati Božja Milosti polna, na drugi Usmiljenosti odrešenik. Zadaš sv. Jožef z Detetom in Marijino Srce. Radi fine kakovosti je ta svetinja dražja, toda vredna, radi lepote. Stane s poštnino

\$3.10

V zalogi imamo tudi krasne "Sterling silver" verižice za na vrat in sicer: LEPE SREBRNE ŠKAPULIRSKÉ MEDALJE (svetinjice), zelo lične in pripravne. Stanejo s poštnino vred

\$2.00

Naročnikom teh predmetov naznanjamo, da zdaj mnogokrat ni mogoče na enkrat dobiti teh predmetov. Tvorcnice jih izdelujejo v omejeni količini. Kdor pričakuje, da bo te predmete rabil, naj jih naroči vnaprej in ne zadnje dni, ko jih že potrebuje. Takrat večkrat z njimi ni mogoče postreči, ker jih mi dobivamo od časa do časa le v omejeni količini.

Naročilom je vedno pridjati potreben znesek in isto naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. CERMAK ROAD,

CHICAGO, ILLINOIS

Pisano polje

J. M. Trunk

Anna Gorenc, 106, je zdaj v Imperialu, Pa., doma je pa iz St. Ruperta na Dolenjskem, in v Prosveto dopisuje in tam opisuje, da že čitateljem preseda. Kar sedem kaplančkov da je tam bilo, ko je odšel kaplan Štrajhar, in taka roba maže po grlu, ker pri šesti zapovedi je že zdaj kritično, še bolj pa postane tedaj, ko pride do pravilne kritike. Tam v St. Rupertu je doma tudi Mary Widmar, in ti je bila roba le malo premastna, da je vse drugače zapisala. Anna Gorenc se zdaj izgovarja na — revščino in na molitev in na mamo in na starše, ki nimajo naprednosti, da je potem vse polno nezakonskih otrok, ker — no — ker ni "bilo svobode", in ta Anna Gorenc pravi: "Se danes tako trdim, ako bi dekleta imela svobodo, da bi lahko čitala podučne liste in knjige, tako kot jo imajo dekleta v Ameriki, bi gotovo dekletom ne bilo treba toliko jokati, ne župnikom krstiti nezakonskih otrok". Ampak sedem "kaplančkov" pa le maže, po suhem grlu, ko je to nečedno grlo silno suho pri vseh "podučnih listih".

Saj niste klade, da bi ne vedeli, kam pes tace moli. Zakon je eno, in zakon je trnjeva pot, kadar za bodoča usta iz zakona ni dosti močnika, ampak ameriška svoboda in ameriška dekleta in "podučni listi", iz kakršni so v Ameriki, in nič nezakonskih otrok, kadar je "zakon" brez zakona in le tam za plotom, to je pa druga roba.

Ali se boste tedaj sklicevali na "podučne liste in knjige", iz katerih ste se naučili, kako se roba dela, da ni nezakonskih otrok, in tudi kako se dela, da ni tistih nadležnih črvičev??

MEH ZA SMEH

UPRAVIČENO OGORČENJE

Žena: "Povej mi po pravici, ljubi Drago, ali bi se bil res končal, če bi te bila takrat odslovila?"

Mož: "Beži, beži, kam pa misliš!"

Žena (ogorčeno): "To bi bilo pa prav grdo in podlo od tebe! Vsem prijateljicam sem bila že povedala!"

VPRAŠANJE

A. pride iz zavarovalnice in trči pred vrati v sosedu B.

B. "Po kaj si bil pa bil sem noter?"

A.: "Zavarovati sem se dal zoper ogenj in točo."

B. (ga neverno pogledal): "Kaj? Zoper točo?"

A.: "Da, zoper točo! Kaj se pa čudiš?"

B.: "Zoper ogenj že razumem, ampak kako boš točo naredil?"

SIJAJEN OBSTANEK

Mož: "Ti, v trgovino name-ravam vzeti družabnika! To

bi bila za tvojega bratrance priložnost, da nikoli take. S svojimi stotisoč dolarji bi si lahko ustvaril sijajen obstanek."

Žena: "Lepo te prosim, zakaj bi v nesrečo spravljala domače ljudi ... oicigani rajši kakega tujega!"

LJUBEZNIVOST

Ribničan pride, prodaja se svojo ženo robo po svetu, do brvi, čez katero je bilo treba iti, in pravi: "Baba, stopi na brv, da bom videl, če drži!"

ZA ŽENSKÉ PRAVICE

Z vlakom se pelje navdušena agitatorica za ženske pravice in razlaga svoje misli mlademu sopotniku: "... boste videli, da je čisto blizu čas, ko bo ob sobotah tudi ženska potegnila celo moško plačo!"

Delavec, ki sedi poleg, se vtakne vmes in z žalostnim obrazom: "Moja žena jo že vsako soboto potegne."

VI SE UČITE ANGLEŠČINE - VASI OTROCI PA SLOVENŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOV.

BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateri se sedaj prodaja po znižani ceni, samo \$2.00

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Rd.,

Chicago, Illinois